

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Нормативні документи

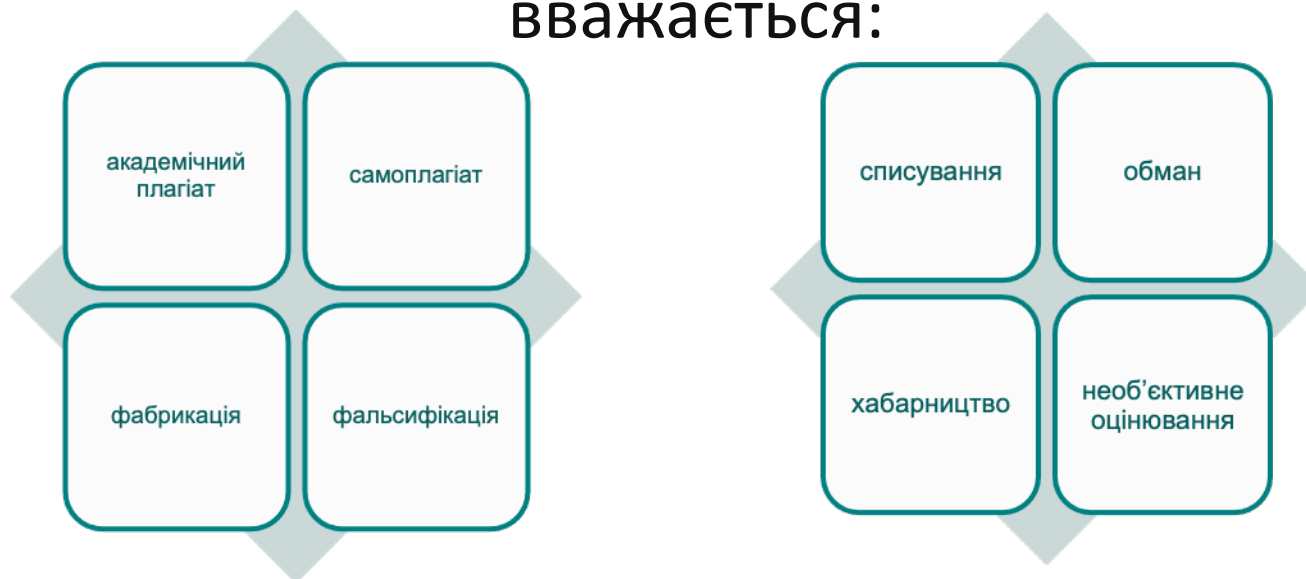
- Закон України «Про вищу освіту»
Документ 1556-VII, чинний, поточна редакція —
Редакція від 23.04.2021, підстава - 1357-IX
- Закон України «Про освіту»
Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція —
Редакція від 23.04.2021, підстава - 1357-IX
- Закон України «Про авторське право і суміжні права»
Документ 3792-XII, чинний, поточна редакція —
Редакція від 14.10.2020, підстава - 703-IX
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»
Документ 463-IX, чинний, поточна редакція —
Редакція від 01.08.2020, підстава - 764-IX

Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року (ст. 42)

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

ЗУ «Про освіту» від 5 вересня 2017 року передбачає академічну відповідальність:

- Для науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти
- Для здобувачів освіти

Поняття «ПЛАГІАТ»

- Статті 42 п. 4 ЗУ «Про освіту» **академічний плагіат** - це оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства
- Стаття 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» визначає **плагіат**, як порушення авторського права і суміжних прав. Відповідно до цієї статті плагіат - це оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору

Законодавчі ініціативи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти в сфері забезпечення академічної доброчесності

ПРОЄКТ Закон України Про академічну доброчесність

визначає основні засади забезпечення академічної
доброчесності у сферах освіти і науки

+ РЕКОМЕНДАЦІЇ для закладів вищої освіти щодо розробки та
впровадження університетської системи забезпечення академічної
доброчесності

Нормативні документи, які регулюють впровадження академічної доброчесності в ХНМУ

- Наказ №305 від 27.08.19 р. щодо організації навчально-виховного процесу в ХНМУ
- Кодекс академічної доброчесності ХНМУ
- Наказ № 165 від 02.07.2020 р. про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

У ХНМУ створено Групу сприяння академічній доброчесності

- Положення про Групу сприяння академічній доброчесності ХНМУ

Перевірка на «АНТИПЛАГІАТ» в ХНМУ

- Наказ № 195 від 27.08.2020 р. про затвердження Положення про порядок перевірки у ХНМУ текстових документів дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень
- Положення про Порядок перевірки у ХНМУ текстових документів - дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень

ХНМУ використовує сервіс перевірки на плагіат - **Unicheck**

- Сервіс успішно використовують в США, Латинській Америці, Іспанії, Бельгії, Україні, Австралії та інших країнах
 - Unicheck знаходить текстові збіги та розпізнає маніпуляції з текстом.
 - Програма автоматично генерує онлайн звіт, який можна використовувати для вдосконалення письмових навичок студентів.

Змістовні результати перевірки щодо встановлення факту наявності академічного плагіату

Програма показує
текстові збіги, які
варті Вашої уваги!

Однією з основних помилок є встановлення факту наявності академічного плагіату та самоплагіату за результатами комп'ютерної перевірки текстів **без подальшого аналізу** виявлених текстових збігів експертами з предметної області.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності: Аналітична записка. Лист МОН від 20.05.2020 р. № 1/9-263. Автор — Володимир Бахрушин.

Висновок про наявність чи відсутність академічного плагіату

- **мають робити кваліфіковані експерти**, обізнані як у технічних аспектах виявлення академічного плагіату, так і в сучасному стані предметної області досліджень з урахуванням як результатів роботи комп'ютерних програм, так і інших даних.

Щодо довідок про результати перевірки академічних текстів на ознаки плагіату

- перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів освіти та дисертацій на здобуття наукових ступенів є **обов'язком закладу вищої освіти** (наукової установи), а не здобувача. Заклади вищої освіти (наукові установи) та створені при них спеціалізовані вчені ради **не мають підстав вимагати від здобувачів будь-які довідки** про відсутність академічного плагіату.

Щодо ідентифікації самоплагіату

- Наявність в дисертації фрагментів раніше оприлюднених наукових робіт здобувача не містить ключової характеристичної ознаки (**спроби оприлюднення раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів**) і не відповідає поняттю «самоплагіат».

Щодо порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти

- Зміни, внесені у 2019 р. до Закону України «Про вищу освіту», передбачають можливість **скасування рішень** про присудження наукового ступеня, ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності.

Пріоритети діяльності

- Вимоги щодо забезпечення академічної доброчесності як важливого складника якості вищої освіти, що впливає на розвиток і репутацію вищої освіти та науки України, **будуть і надалі посилюватися.**

необхідно уникати практик і процедур, що дискредитують політику забезпечення академічної доброчесності

Рекомендації / Листи МОН

- Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016 р. - 24 с.
- Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Лист МОН від 26.10.2017 р. № 1/9-565.
- Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). Лист МОН від 15.08.2018 р. № 1/11-8681. Автори — Олексій Панич, Олександр Малишев, Юрій Каганов.
- Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності; Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН від 23.10.2018 р. № 1/9-650. Автори — Володимир Бахрушин, Євген Ніколаєв. Підготовлено в рамках Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні.
- **Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності** : Аналітична записка. Лист МОН від 20.05.2020 р. № 1/9-263. Автор — Володимир Бахрушин.
- Про належну якість дисертаційних досліджень. Лист МОН від 11.06.2020 р. № 1/9-318. Автор — Наталія Костецька.

Дякую за увагу!

Керівник служби інтелектуальної власності
Харківського національного медичного університету
Голданська Анна Вадимівна
av.holdanska@knu.edu.ua